

Ο Δήμος Στάδη είναι ενάγων, όπως συνάγεται από την εγγραφή 14 που στοιχειοθετεί αντιδικία.

Πολλές υποθέσεις θα μπορούσαν να διατυπωθούν για το αντικείμενο της διαφοράς. Από το κείμενο της εγγραφής, σε συνδυασμό με τη σχετική της εγγρ. 14, διαπιστώνουμε α) ότι ο Δήμος διαμένει στο Σιμπίου και ο Ταμάσης στο Φαγκαράς, πόλισμα αρκετά απομακρυσμένο· β) ότι δεν συνάγεται σχέση συντροφίας μεταξύ τους. Ο Δήμος Στάδη ανέθεσε ενδεχομένως στον Ταμάση να φυλάξει ή/και να εκποιήσει το εμπόρευμα σε εμποροπανηγύρεις και εβδομαδιαίες αγορές της περιοχής, χωρίς να υπάρχει σχέση εργασίας, αλλά παρακαταθήκης ή/και εντολής μεταξύ τους². Επομένως, θα έπρεπε να ορισθεί η αξία των εμπορευμάτων για την απόδοση λογαριασμού³. Ο Ταμάσης προφανώς αμφισβητεί την αξία που όρισε ο ενάγων.

Το αντικείμενο της διαφοράς συνίσταται στον καθορισμό της αξίας των εμπορευμάτων. Γι' αυτό, θεωρούμε ότι πρόκειται μάλλον για παρακαταθήκη –με ή χωρίς εντολή πώλησεως.

1. Πρόκειται για Ούγγρο της Τρανσυλβανίας, που όμως είναι μέλος της Κ. Σε διαφορετική περίπτωση, οποιαδήποτε διαδικαστική πράξη έπρεπε να γίνει στο διοικητικό ή το δικαιοδοτικό όργανο της Τρανσυλβανίας που ήταν αρμόδιο για την εθνοτική ομάδα στην οποία ανήκε ο καθ'ού (βλ. ΕΚΣ, σ. 94). Ο Ταμάσης ταυτίζεται πιθανόν με τον Ζέρηνι Ταμάση, ο οποίος υπογράφει, μεταξύ άλλων, το Θ. 32(1695), ό.π., σ. 323. Πρβλ. και αν. εγγρ. 6.
2. Βλ. ό.π., σ. 178.
3. Πρβλ. αν. εγγρ. 6(1690) στ. 5-7 και 7(1690), απόδοση λογαριασμού από πώληση εμπορευμάτων.

13

1691/II(;)/8(;;)

χ. Πάλκου Θεοδώρου

1153/φ 44r

Πρακτικό. Μαρτυρική κατάθεση. Εταιρεία.

¹⁰/ Μαρτοιοια του Ζαχαροιαλ δηα τω ρουχω απο<υ> οιοιοι ω Τουκοίλις<.>¹¹/ α<γ>κλοια κε φ[οί]λα<ν>τρα<.> οιοιοί δηα φ 1992<.> τοσα θαρό ¹²/ οι παράνου φ 2292.

[¹⁰/ Μαρτυρία του Ζαχαρία δια το ρούχο οπού επήρε ο Τουκίλις, ¹¹/ άγγλια και φλάντρα. εθήκε δια φ 1.992, τόσα θαρρώ ή παράνω φ 2.292.]

Η εγγραφή αφορά σε μια μορφή εταιρείας για μία «στράτα», η οποία σχεδόν ταυτίζεται με σύμβαση παραγγελίας¹. Σε πολλά δεσπίσματα βρίσκουμε την απαγόρευση στα μέλη, ανεξαρτήτως εθνοτικής καταγωγής, να παίρνουν χρήματα από μη μέλη για «να τους ψουνίσουν» εμπορεύματα. Η απαγόρευση υπήρχε κατ'αρχήν για λόγους ανταγωνισμού, αλλά και για την ασφάλεια των συναλλαγών των μελών². Πρέπει επομένως εδώ να θεωρήσουμε ότι ο Τουκίλης (Thököly), «εντόπιος» Ούγγρος ή Σικούλος όπως δείχνει το όνομά του, ήταν μέλος της Κ, διότι αλλιώς δεν θα μπορούσε να δώσει χρήματα «να του ψουνίσουν» και να ζητήσει ένδικη προστασία από την Κ.

στ. II «εβήκε»: συμμετοχή του Τουκίλη σε συντροφία για ένα μόνο εμπορικό ταξίδι (στράτα), με συγκεκριμένο κεφάλαιο και συγκεκριμένο εμπόρευμα³.

Η σύμβαση ήταν προφορική. Για τον λόγο αυτό, η αξία της συμμετοχής του Τουκίλη αποδεικνύεται με μάρτυρα.

Η διαφορά πιθανόν να προέκυψε από πλημμελή εκπλήρωση του συνεταίρου που πήγε στη «στράτα» και έφερε το εμπόρευμα.

1. ΕΚΣ, σ. 196, 201 σημ. 219. Η διάκριση ανάμεσα στις δύο αυτές συμβάσεις είναι εξαιρετικά δυσχερής και εξαρτάται από τον τρόπο λειτουργίας της καδεμιάς.
2. Βλ. π.χ., Θ. 22(1666) § κβ' (ό.π., σ. 291), που απαγορεύει τέτοιου είδους συμβάσεις με «τοπικούς» (μη μέλη της Κ), και τα μεταγενέστερα δεσπίσματα, π.χ. 23(1680) § 10, 27(1691-92) § 4, 32(1695) § 10, 39(1723) § 2, 46(1746) § 12, με απειλή χρηματικής ποινής ή προστίμου 60 F (Θ. 1666, 1723 και 1746) και 200 F (Θ. 1691-92 και 1695), ό.π., σσ. 293, 304, 316-317, 337-338, 359 αντίστοιχα. Βλ. κατ. εγγρ. 26.
3. Βλ. ό.π., σ. 196.

14

1691/VII/19
χ. Πάλκου Θεοδώρου

1153/φ 44r
σχ. 12

Πρακτικό. Δήλωση μη εμφανίσεως. Όρκος.

¹³/ § Λ1691 γ<ι>ουλοι 19 επρότωστωλόγοισείνι ω Δημός Στάλθοι ¹⁴/ δηὰ τωνι Ταμάσοι πωλσι οιχαλνι λώγωνι να ερδοί ω Ταμάς στω Σοι¹⁵/ <μ>ποίνοί να βαλοί τω Δημό σοι ώρκωνι κέ δεν οιρθέν.

[¹³/ 1691 Γιούλη 19 επροτοστολόγισεν ο Δήμος Στάθη ¹⁴/ δια τον Ταμάση πως

